

13. Név:

Bárpultos.

28 éves, a nyugdíjas tanító unokája. főiskolára járt, de aztán itt ragadt a faluban. Amúgy tele van vágyakkal. Most a fogadóban bárpultos és mindenest, ezért mindenről hall, így nem hagyható ki a döntésekből. Ő képviseli a csoportban a „fiatalságot”.

14. Név:

Jegyző.

48 éves. Férje miatt költözött ide, de hamarosan elváltak. Azóta alkalmi kapcsolatai vannak. Felnőtt lánya vele él, akinek jelenleg nincs kapcsolata.

15. Név:

Túravezető.

49 éves, a fővadász felesége. Férjével viharos kapcsolatban él, annak nőügyei miatt. Mindkét gyermekük távoli városokban él. Gyakorlott túrázó, ő szokta vezetni a turistákat a környékben.

Regisztrációs űrlap

Szent Jakab Fogadó

Elizaldeia 113. Valcarlos, Spanyolország

tel/fax: +34 91 413 98 50

web: www.valcarlos.es

email: valcarlosacc@info.es

Vezetéknév: **Diabolosz**

Keresztnév: **Nika**

Lakhely: Utca: **Syngrou 89**

Város (állam): **Athén**

Ország: **Görögország**

Irányítószám: **117 45**

Telefonszám: **+30 (210) 422-3559**

Email: **nika@diabolosz.com**

Szoba típusa: **egyágyas**

Éjszakák összesen: **4 éj**

Reggeli: –

Ebéd: –

Vacsora: –

Fizetendő összesen: **128 euro**

Fizetés: Készpénz **X** (fizetve)

Bankkártya:

Kártya típusa:

Kártyabirtokos neve:

Lejárat:

.....
aláírás

Érkezés: **14.00 órától. Távozás: 10.00 óráig.**

Programlehetőségekről érdeklődjön a recepción! Köszönjük, hogy minket választott!

Ágrólszakadtak

drámaóra + megjegyzések a lezajlott óra alapján

Hodász Eszter

Az ötlet forrása: Timothée de Fombelle *Ágrólszakadt Tóbiás* című gyerekregénye

Tanítási terület/cél: Játsszunk és gondolkodjunk arról, mennyire befolyásolnak bennünket a „kapott” előítéleteink, túl tudunk-e ezeken lépni? Illetve, hogyan tudunk visszajelzést adni a felnőtt társadalomnak, ahonnan az előítéleteink eredeztethetők?

Téma: előítéletek, másság, elfogadás, elfogadtatás

Fókusz: Hogyan tudom legyőzni az előítéleteimet? (óra első fele) Hogyan tudok hatni másokra, hogy ők is felülvizsgálják azokat? (az óra második fele – átnyúlhat, ha van, az órasorozat következő alkalmára is)

Kellékek: térkép, jelmez, gyümölcs, csomagolópapír, papír, toll, zsírkréta, filctoll, cellux

Idő: 90 perc (minimum)

I. Kontextusépítés

(A történetben központi jelentőségű fáról előre elkészített – minél nagyobb méretű! – rajz már ki van függesztve a teremben.)

„Történetünk egy különös világban játszódik. Valahol messze, egy óriási mező közepén áll egy hatalmas tölgyfa. Ennek az öreg tölgyfának a lombjában 1-2 milliméteres apró emberek élnek. A fa lakói az ágakon és a törzsben vájnak maguknak lakásokat, így építik fel otthonaikat; falvakat, sőt városokat is. A fán hozzájutnak a szükséges táplálékhoz és ivóvízhez is. Egyes rovarokra például vadásznak, sőt tenyésztik is őket, a makkot pedig sokféleképpen feldolgozzák. Népük vezetői a Fafőtanácsba tömörülnek. Ott hozzák meg a mindenkit érintő fontos döntéseket.

Az emberek az ágakon és leveleken kívül nem ismernek más világot. Soha nem hagyják el a fát, sokan az egész életüket azon az ágon élik le, ahol megszülettek.

A Fa két nagy megyére oszlik; Felső- és Alsólombosra. Felsőlomboson szárazabb az idő, többet süt a nap. Ott él az előkelőbb családok nagy része, valamint a Fafőtanács tagjai, családjaikkal. Alsólombos árnyasabb, örökké nedves, párás vidék, buja növényzettel. A fának ezen a vidékén szerényebben élnek az emberek, sok közöttük a mesterember (pl. ruhakészítő, útépítő) és az állattartó. A családok jól ismerik egymást és gyakran találkoznak. A gyerekeik szinte együtt nőnek fel.”

Csoportos megbeszélés

A tanári narráció után beszélgetünk arról, milyen lehet az apró fajárók világa; mekkorák lehetnek a házaik, mit ehetnek-ihatnak, hogyan közlekedhetnek, milyen mesterségeket űzhetnek, milyen veszélyek leselkedhetnek rájuk.

A tanár a beszélgetés végén röviden összefoglalja azt, amiben a csoport megállapodott.

Közös rajz

Ezután 4-5 fős kiscsoportokban lerajzoljuk a Fán élők házait. A kész műveket a csomagolópapíron, a tanár által előre megrajzolt – és már megmutatott – fa köré ragasztjuk.

Megjegyzés: Az órán végül a gyerekek nem külön lapokra, hanem az általam előre megrajzolt Fára rajzoltak rá. Bár így nem rajzolt mindenki, de ezt mégis nagyon élvezték; nemcsak házak, hanem pl. kórház, határállomás, diszkó(!) és lifrendszer született így.

Narráció

„Azok a gyerekek, akikről a mi történetünk szólni fog, alsólombosiak, és olyan 12-13 évesek. A fajáróknál ebben a korban az ember már szinte felnőttnek számít, és egész nagy önállóságot élvez. Ezek a fiatalok sokat találkoznak magukban, jó kis társaság az övék; nagyon szeretik bebarangolni a környező vidéket.

A lejtős törzsön túl messzire persze nem mehetnek, mert a fa tövében, a mohaerdőn túl a füvek népe él, akiket a fán élők csak pőréknek hívnak, és akik ősi ellenségeik. A Fafőtanács rendszeresen figyelmeztet a veszélyre, és a határt örökkel védi.

Igaz, hogy mi is az ellenségeskedésnek az oka, azt mára már maguk sem igen tudják.”

Csoportos megbeszélés

- Arról beszélgetünk, hogy milyen lehet ezeknek a fajáró gyerekeknek egy-egy találkozása: Hol találkoznak? Miről beszélgetnek? Mit csinálnak? Milyenek ők? Van-e valamilyen egyezményes jelük, kőszónésük? Van-e vezetőjük?
- Vajon mit tudnak/sejtenek/gondolnak ezek a gyerekek a füvek népéről? (Ez a pont talán jobb, ha kimarad, és majd a szituációban, szerepben beszélünk róla.)

Megjegyzés: A csoport jellemzőit kicsit elnagyoltuk, ez később nehezítette a munkát (lásd még a következő megjegyzést). A két nép közti ellenségeskedés okára viszont számtalan ötlet született. Például: 1. Régen egy nép volt a kettő, de amikor két testvér lett a vezető, összevesztek, és az egyik a saját embereivel együtt távozott a fáról. 2. A füvek népe rendszeresen följárta a fára, hogy ellopja a fajárók értékeit. Emiatt lettek az ellenségeik, és emiatt őrzik olyan szigorúan a határt.)

Az idő függvényében ezután:

<p>A Szerep a falon Összegezzük mindazt, amit a gyerekcsoportról megtudtunk! Ha szükségesnek érezzük, a kulcsszavakat fel is írjuk a táblára, egy alak köré, mely a csoportot jelképezi.</p> <p>Narráció „Ez a 12-13 éves gyerektársaság már egy jó ideje minden nyáron elmegy együtt sátoztáborozni Alsólombos egy kevésbé ismert zugába. (Ilyenkor csak néhány felnőtt kíséri őket.) Így van ez most is.” Játsszuk el most azt, mikor a jó barátok először találkoznak, már a tábor helyszínén, és izgatottan megbeszéljük, ki hogyan érkezett, mit szeretne majd csinálni! Egyikük ráadásul mindenképp mondani szeretne valami fontosat...</p> <p>(A fenti a következő narrációval összefolyik!)</p>	<p>B Narráció „Ez a 12-13 éves gyerektársaság már egy jó ideje minden nyáron elmegy együtt sátoztáborozni Alsólombos egy kevésbé ismert zugába. (Ilyenkor csak néhány felnőtt kíséri őket.) Így van ez most is.” Játsszuk el most azt, mikor a jó barátok először találkoznak, már a tábor helyszínén, és izgatottan megbeszéljük, ki hogyan érkezett, mit szeretne majd csinálni.</p> <p>Egész csoportos improvizáció A fent megbeszéltekre építve eljátsszuk az első tábori találkozást a gyerekek között. A tanár is a társaság tagja. Ha fent nem esett róla szó, ha a csoportos megbeszélés fenti b) pontja kimaradt, a tanár behozhatja az idegenek témáját: „Ti már láttatok igazi pörét?”. Akkor itt beszélünk arról, vajon milyennek képzeljük el a füvek népét. A játék végén megbeszéljük, hogy másnap délután is összejövnünk mindannyian „itt, a tisztáson”.</p> <p>Szerep a falon Összegezzük mindazt, amit a gyerekcsoportról megtudtunk! Ha szükségesnek érezzük, a kulcsszavakat fel is írjuk a táblára, egy alak köré, mely a csoportot jelképezi.</p> <p>(25 perc)</p>
--	--

Megjegyzés: Az idő nagyon szorított, így a csoportos megbeszélést rögtön a szerep a falon konvenció követte (a formát csoportról megtudottak összegyűjtésére használtuk – nem az ezen a néven ismert konvenció klasszikus változatát játszottuk, ott egy központi figura építésénél használjuk, és több lépésben is visszatérünk hozzá). Utólag éreztem, hogy jobb lett volna, ha marad idő az improvizációra is, mert akkor már ott – még különösebb tét nélkül – kipróbálhattuk volna magunkat szerepben, ott tisztázhattuk volna, hogy hogyan is viselkedik együtt a baráti társaság. Így talán a későbbi fegyelmelési helyzet is megspórolható lett volna (egy idő után nehezen figyeltek oda egymásra a gyerekek).

II. A bonyodalom, narratív szakasz

Rövid narráció

„A gyerekek, ahogy megbeszéltek, másnap délután újra összejöttek. Egyikük ráadásul mindenképp mondani szeretne valami fontosat.”

Egész csoportos szerepjáték (és a térkép)

A barátok tehát újra találkoznak. A tanár is (mint az egyik gyerek) megérkezik a találkozóra. Mindenképpen meg akarja osztani a barátaival, hogy a nagyapja padlásán talált egy régi-régi térképet! A térkép még olvasható, és – ahogy közösen rájönnek – egy, az alsólombosi mohaerdőn keresztül vezető titkos ösvényt ábrázol, jó messze a határőr-állomásoktól, mely a mai térképeken nincs rajta. A jelekből az is kiderül, hogy az ösvény a pörék országába vezet.

A tanár felveti (de az is lehet, hogy már a gyerekek megteszik ezt), hogy szívesen nekivágna ennek az útnak, csakúgy kíváncsiságból megnézné, mi van a „túloldalon”.

A csoportnak döntenie kell; megkockáztatnak-e egy ilyen utat, ha igen, mikor indulnak, és mit visznek magukkal.

Ezután pedig mindenképp beszélni kell arról is, mit tesznek majd, ha esetleg idegenekkel akadnak össze a füvek népéből. Ez utóbbi lehet, hogy több időt vesz igénybe, mert fontos, hogy közös – és nem csak a fizikai erőre építő! – döntés születessen.

Megjegyzés: A gyerekek könnyedén értelmezték a térképet, és azonnal indulni akartak. Ebben egyetértettek. A pörékkel szemben jó néhány fiú igen erőszakos megoldásokat fogalmazott meg. Aztán a

kérdéseim és a többiek hozzászólásai nyomán ez finomodott. Megállapodtunk, hogy ha észrevesszük őket útközben, elrejtőzünk és meglessük, milyenek (a lányok megoldása), illetve, ha kevesebben vannak, mint mi, és békésnek tűnnek, akkor biztosan nem támadunk azonnal. (De „fegyver” azért természetesen maradt néhányuknál.)

Ha szükséges beiktatható: megbeszélés és kiscsoportos improvizáció/állókép

Ha esetleg többen nem akarnak jönni, akkor követheti a szerepjátékot egy rövid megbeszélés arról, hogy vajon miért döntöttek úgy néhányan, hogy nem vállalkoznak a kalandra.

Aztán a következőkben, akik maradnának, egy rövid jelenetben (lehet ez „csak” egy állókép is) megmutatják a többieknek, hogy hogyan, mivel telne az első néhány órájuk, estéjük a többiektől való elválás után.

Ez kiegészíthető a következő módon is: A jelenet azzal ér véget, hogy lefekszenek aludni. Ekkor a tanár körbejár, és, akit megérint, egy mondatban elmondhatja, hogy miről álmodik azon az éjszakán.

Mindezek után a tanár megkéri az „otthonmaradókat”, jöjjenek és játsszák el most azokat is, akik elmentek. Innentől kezdve tehát megint mindenki együtt játszik.

Megjegyzés: Nem volt rá szükség.

Állóképek + gondolatkövetés

Állóképekben próbáljuk megjeleníteni, hogyan is zajlott a gyerekek felkészülése az útra. A tanár a gyerekeket 2-3 csoportra osztja. A csoportok egy-egy képet készítenek, amely bemutatja, hogyan készülődnek, pakolásznak a gyerekek közvetlen indulás előtt.

A képeket közösen értelmezzük, illetve a tanár „kihangosíthatja” gondolataikat (gondolatkövetés).

(45 percnél szünet)

Narráció

„A gyerekek a megbeszélte időpontban találkoztak, és a térképet követve elindultak. Az út igencsak hosszú volt, a gyerekek nem tudták egy nap alatt teljesíteni a távot, így aztán az éjszakát a mohaerdő közelében töltik, apró kéregpedésekbe húzódva.”

Egész csoportos állókép, gondolatkövetés

Megjelenítjük egy képen ezt az éjszakát. A tanár körbejár, és néhányakat megérint, ők egy mondatban elmondhatják, hogy miről gondolkodnak, álmodnak most éppen.

Megjegyzés: Mindenki elvárta, hogy megérintsem és elmondhassa az álmát (ezek némelyike az expedíciókkal kapcsolatos érzésekről szólt, némelyike viszont látszólag egyáltalán nem kapcsolódott a játéunkhoz). Egy-két fiú mindenképp örködni akart, ők ide-oda járkáltak a fekvő társaik között.

Narráció

„A gyerekek kicsit piszkosan, kicsit nyúzottan, de átjutottak a határon. Ekkor, nem messze, egy idegent pillantottak meg...”

Egész csoportos szerepjáték – a tanár szerepben

A tanár jelmezelt ölt, és a terem egy sarkában leül. Előtte néhány gyümölcs, láthatóan enni készül. Így fogadja a gyerekeket. A gyerekek alaposan kikérdezhetik, kiféle, miféle.

Az idegen lány neve Lilia – aki egyébként a füvek népe törzsfőjének 13 éves lánya. Nem ritka, hogy messzire elmerészkedik otthonról. Most éppen édes bogyóért jött. Lilia egyáltalán nem kelti féltelmes el-lenség benyomását. Kiderül a beszélgetésből az is, hogyha volt is oka a haragnak a két nép között, arra igazából már közülük sem emlékszik pontosan senki. Az ő népe időről időre próbált kapcsolatba lépni a fán élőkkal, de a Fafőtanács ezt a kérést mindig elutasította, a határőrség pedig soha senkit nem engedett közülük a fára, de még a közelébe se. A beszélgetés végén Lilia megkínálja a gyerekeket.

Megjegyzés: A találkozás békés volt, senki sem akarta megtámadni Liliát.

Innentől másképp alakult az óra, mint a tervezett. Szerepben maradtunk, a következő szerepen kívüli megbeszélésre nem került sor. Hogy miként lesz ezután, hogyan jutunk haza, hogy mi legyen Liliával és a népével, ezeket mind szerepben tárgyaltuk meg.

Itt született meg az a döntés, hogy a fiúk előremennek és megpróbálják előkészíteni a terepet, a lányok pedig kicsit később indulnak el, Liliával együtt(!), és furfanggal, altató varázssal segítségével, elkísérik őt egészen a Fafőtanács színe elé.

Egész csoportos megbeszélés (szerepen kívül)

Közösen összegezzük, mi mindent tudtak meg a kis fajárók Liliáról és a népéről. (Akár jegyzetelhetünk is.) Ilyesmik hangozhatnak el:

- a pőrék egy nagy törzsben élnek, Lilia a vezető lánya – furcsa ruhát és neveket viselnek
- egyáltalán nem buták, rendesen tudnak beszélni is
- az életük nem könnyű; az évszakoktól függően vándorolnak, és mindig máshol van az otthonuk: kálászban, gubóban, csigaházban, üregekben
- több ellenségük van: madarak, békák, gyíkok, akik vadásznak rájuk
- úgy tűnik, a fán élőkkal szemben azonban nem ellenségesek

(Beiktatható: szerepcsere, állókép/kiváltható csoportos megbeszéléssel, ha szükség van rá!)

Segítheti a mélyebb megértést, ha 3-4 csoportban állóképeket alkotunk. Minden csoport egy-egy olyan képet próbál megjeleníteni, ahol a füvek népe próbál kapcsolatba lépni vagy üzeni a fán élőeknek, sikertelenül. A képeknek címeket is adhatunk.)

Megjegyzés: Erre sem került sor.

(második tanóra, 25 perc)

III. Mélyítő szakasz

Narráció

„A gyerekek hamarosan haza indultak, hogy még a sötétség beállta előtt átjussanak a moharengetegen. A visszaúttal nem volt olyan szerencsésük: a határőrök rájuk akadtak és elfogták őket.

Sőt, már a Fafőtanács emberei is megérkeztek, hogy alaposan kifaggassák őket, hol jártak a tábor ideje alatt, mindenki tudta nélkül!”

Megjegyzés: Mindez tehát a fentiek alapján az előőrssel (a fiúkkal) történt.

(Alkalmazható megoldás lehet: a tanár a főtanács egyik tagjának szerepében – gyakorlatilag monológ formában, ellentmondást nem tűrően – „jól leteremti” a társaságot.)

Kiscsoportos állókép, gondolatkövetés

Jelenítsük meg egy-egy képen (5-6 fős kiscsoportokban), hogy történhetett a találkozás a Fafőtanács képviselői és a gyerekek között!

Aztán pedig hangosítsuk ki a képen szereplők gondolatait! Mit szolt a gyerekek útjához a tanács? Mit mondtak a tanács tagjainak a gyerekek? (A képekből, ha ennek értelmét látja a tanár, improvizáció indítható.)

Megjegyzés: A fentiek alapján tehát két, eltérő témájú állókép született. A fiúk csoportja azt jelenítette meg, amikor elfogják őket a határőrök, a lányoké pedig azt, amikor mindannyian, Liliával együtt (akit természetesen már az egyik kislány játszott), megjelennek a Fafőtanács előtt. A képek számomra meglepően szépek és tartalmasak lettek. (Sajnáltam, hogy nincs nálam fényképezőgép!)

A csoportok értelmezték egymás képeit (gondolatkövetés, megbeszélés). Ezt követően röviden összefoglaltam a képeken látottakat. Az órának ezzel lett vége.

Azt kértem még tőlük, hogy akinek kedve van, írja majd le, mi történt a tárgyalás után. A következő héten négy kis munka érkezett, néhányan pedig szóban meséltek arról, hogyan folytatódhatott a történet.

(a) Egész csoportos megbeszélés

Beszélgessünk az imént a képeken látottakról: Mit is gondolhat a Fafőtanács? Miért? Mi motiválja?

(b) Belső hangok

A gyerekek két csoportra válnak szét. Rövid gondolkodási idő után egyik csoport a gyerekek, másik csoport a „hatóság” véleményét igyekszik megfogalmazni. Innen is – onnan is egyet-egyet hallgatunk meg ezekből. (Mi legyen azzal, aki ilyen nagy veszélynek tette ki magát és társait?!)

IV. Reflektív szakasz

Egész csoportos értékelés

Gondolkodjunk a következőkről: Van-e lehetőség értelmes párbeszédre? Mire számíthatnak vajon a gyerekek?

Levél (akár szorgalmi is lehet!)

Kettesével-hármasával (ne zárjuk ki, hogy egyenként!) fogalmazzanak a gyerekek Liliának egy rövid levelet! Mit írnának neki a jelen helyzetben?

Megbeszélés (a jövő, ha belefér)

Vajon mi fog történni szerintetek 2-3 hónap múlva? Vázzunk több lehetőséget is!

Megjegyzés még: Az óra összességében jól sikerült; bevonta és megmozgatta a gyerekeket. Voltak azonban nehéz pontjai is. Ilyen volt a fiúk és a lányok közti feszültség, ellentét mely nyilván életkori sajátosság („A fiúk miatt már megint nem....!”), de erre az osztályra nagyon jellemző volt. Ez aztán szült néhány fegyelmezési helyzetet: volt olyan, hogy ki kellett lépünk a játékból, hogy leállítsam a vádaskodást, vagy, hogy figyelmeztessem őket a megállapodásunkra, miszerint odafigyelünk egymásra, meghallgatjuk a másikat. Ez a része nem volt könnyű, és tudom, hogy néhányukban maradtak feszültségek ezzel kapcsolatban az óra után is, ami bizonyára elvett a felhőtlen játék élményből. A következő alkalommal játékban próbáltam foglalkozni a kérdéssel (milyen, amikor el tudom mondani, amit akarok, milyen, amikor nem, mert valami megzavar stb.), és nagyon bízom benne, hogy ebből mindenki hazavitt egy kicsit...

A lépcső

Márton Gábor Csaba

Ajánlott korosztály: 11-12 évesek (Tanítási drámaóra keretében ezzel a korosztállyal van alkalmam találkozni. Ezzel együtt úgy vélem, hogy az óra, kis módosításokkal, bevihető felsőbb éves csoportokra. Témája miatt kiváltképp hasznosnak gondolnám akár még 17-18 évesekből álló társaságok számára is.)

Időtartam: 90 perc

Kerettörténet: Alessandro Baricco *Novecento* című műve nyomán – a történet a XX. század elején, egy óceánjáró hajón játszódik, aminek zongoristája, fantasztikus tehetségén túl elsősorban arról híres, hogy a hajón született, és azóta el sem hagyta azt.

Fókusz: Elég erős lehet az új iránti vágy ahhoz, hogy továbblépésre késztesen egy „burokban” felnevelkedett embert? (A gyerekek szempontjából talán így hangozhat a kérdés: milyen helyzetben vagy cél érdekében vagyok képes a nagyobb önállóságra, akár elhagyva a biztonságot jelentő háttérmet?)

1. Séta a térben – egész csoportos megbeszélés

A tanár megkéri a gyerekeket, kezdjenek el sétálni a térben, anélkül, hogy ráállnának egy irányra; eközben ne is kommunikáljanak egymással, képzeljék el, hogy egyedül vannak! Egyszer csak már nem is a térben vannak: egy hajón sétálnak.

„Hatalmas óceánjáró ez. Hajnal van, rajtad kívül senki sincs a fedélzeten. Néha meg-megállsz, és csak bámulod a végtelen vizet. Ebben a nyugodt állapotban éri a füledet egy különleges muzsika. (A tanár elindít egy lágy, különleges zongorajátékot – én Brad Mehldau egyik számát használtam) Nem kétséges, valaki zongorázik a hajó gyomrában. Nehezen írható le a hallott dal. Milyen is? Hallgasd kicsit! Belopózik a füledbe, átszalad a testeden. Aztán mintha magával vinne: el, messzire! Utazol a dallal, távoli tájakra. Majd lassan, érezhetően a végéhez közelít, és visszahoz magával a hajóra.” (Bejátszás vége)

A csoport körben ül, és a tanár beszélgetést indít: Milyen érzés volt ezen a fedélzeten sétálni? Vajon ki miért kelhetett fel ilyen korán, és ment ki a fedélzetre? Milyen volt az a zene, amit hallottatok? Hová vitt titeket? Szerintetek ki zongorázhatott?

2. Tanári narráció

„A hajót, amelyen a mai játékunkban utazni fogunk, Virginiának hívják, és az 1900-as évek elején rója a mérföldeket Európa és Amerika partjai között. A zongorán pedig egy Danny nevű fiú játszott. 20 éves, és a hajó zenekarának tagja, az együttesben természetesen ő a zongorista. Fantasztikus tehetség, sokan úgy gondolják, nem egy óceánjárón volna a helye. Köztük a kapitány is.”